

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 132/07-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. augusta 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Dr. V. M., Mgr. M. M. a JUDr. D. M., B., Dr. V. M. a Mgr. M. M. zastúpení JUDr. D. M., vo veci namietaného porušenia ich základných práv zaručených čl. 12 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. sp. zn. ČVS: ORP 606/1-OVK-B5-2004 z 8. augusta 2006, postupom a uznesením Okresnej prokuratúry B. č. k. 1 Pv 1061/04-70 z 26. septembra 2006, postupom Okresnej prokuratúry B. v konaní vedenom pod sp. zn. Pn 2278/2004 a postupom Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky súvisiacim s pokynom vedúceho zastupiteľského úradu Slovenskej republiky vo Viedni č. 5/2001 z 1. augusta 2001, pokynom č. 6/2001 zo 14. augusta 2001 na úradné vypratanie bytu zastupiteľského úradu Slovenskej republiky vo V. a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Dr. V. M., Mgr. M. M. a JUDr. D. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. novembra 2006 mailom, 30. novembra 2006 faxom a 4. decembra 2006 poštou doručená sťažnosť Dr. V. M. (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“), Mgr. M. M. a JUDr. D. M. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie v záhlaví uvedených základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. sp. zn. ČVS: ORP 606/1-OVK-B5-2004 z 8. augusta 2006 (ďalej len „okresné riaditeľstvo“), postupom a uznesením Okresnej prokuratúry B. (ďalej aj „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pv 1061/04-70 z 26. septembra 2006, postupom Okresnej prokuratúry B. v konaní vedenom pod sp. zn. Pn 2278/2004 a postupom Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky, zastupiteľského úradu Slovenskej republiky vo V. (ďalej aj „ministerstvo“, resp. „zastupiteľný úrad“) súvisiacim s pokynom vedúceho zastupiteľského úradu Slovenskej republiky vo V. č. 5/2001 z 1. augusta 2001, pokynom č. 6/2001 zo 14. augusta 2001 na úradné vypratanie bytu zastupiteľského úradu Slovenskej republiky vo V.

Sťažovatelia k sťažnosti pripojili z hľadiska predmetu veci relevantné písomnosti, majúce ako dôkazný materiál odôvodňovať ich tvrdenia o porušení označených základných práv v sťažnosti menovanými štátnymi orgánmi.

Skutkový stav tvoriaci základ na právne posúdenie sťažnosti uviedli sťažovatelia nasledovne:

„Dňa 29. 9. 2006 nám bolo doručené Uznesenie Okresnej prokuratúry B. (...) pod č. k. 1 Pv 1061/04, ktorým prokurátor (...) zamietol sťažnosť poškodených RSDr. V. M. a JUDr. D. M. proti uzneseniu vyšetrovateľa ÚJKP Okresného riaditeľstva B. v č. k. ORP 606/1 OVK-B5-2004 zo dňa 8. 8. 2006, ktorým (...) zastavil trestné stíhanie vo veci trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, ods.3 Tr. zák. účinného do

31. 12. 2005, pretože nebola dôvodná. (...)

V tejto súvislosti poukazujeme na to, že vydaním uznesenia o zamietnutí sťažnosti došlo k porušeniu nášho základného práva na súdnu alebo inú právnu ochranu (bez ohľadu na jeho obsah), lebo sťažnosť proti predmetnému uzneseniu o zastavení trestného stíhania sme si podali všetci traja poškodení a nielen V. M. a D. M., pričom o sťažnosti M. M. okresný prokurátor do dnešného dňa nerozhodol. (...)

Dňa 31. 12. 2003 podal Dr. Ing. V. M. na Generálnu prokuratúru SR oznámenie - podnet na začatie trestného stíhania pre podozrenie zo spáchania trestných činov (...) podozrivým Ing. E. B. (...), ktorých sa mal v rozhodnom čase (...) dopustiť ako vedúci zastupiteľského úradu SR vo V., Rakúsko v objekte zastupiteľského úradu (...).

Podnet (...) bol odstúpený na Okresnú prokuratúru B., ktorá ho (...) odstúpila z dôvodu miestnej príslušnosti na Okresnú prokuratúru B. (...)

Až pri výsluchu dňa 5. 10. 2005 sme boli informovaní, že vo veci bolo v júli 2004 bolo začaté trestné stíhanie pre trestný čin porušovania domovej slobody voči neznámemu páchatelovi. (...)

Do dnešného dňa sme neboli informovaní o tom, ako bol náš podnet vybavený ohľadom podozrenia zo spáchania ďalších trestných činov.

(...)

Dňa 11. 7. 2006 sme boli všetci vypočutí ako svedkovia - poškodení vo veci trestného činu porušovania domovej slobody na ÚJKP PZ SR B. (D. M. a M. M. sa počas výsluchu pripojili k podnetu Dr. V. M. zo dňa 31. 12. 2003 na strane poškodených). Výslovne sme všetci zápisnične uviedli, že chceme využiť svoje právo po skončení vyšetrovania vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom.

(...)

Uznesenie o zastavení trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. b) Tr. por. bolo vydané dňa 8. 8. 2006 a doručené poškodeným dňa 15. 8. 2006 (deň zániku trestnosti skutku) a to za porušenia ustanovení Trestného poriadku a Ústavy SR.

Neumožnenie nám ako oznamovateľom trestného činu v postavení poškodených robiť návrhy na vykonanie dôkazov alebo na ich doplnenie, predkladať dôkazy, nazerať do spisov a preštudovať ich zo strany Okresnej prokuratúry pre B. (...) v konaní sp. zn. 1 Pv 1061/04 ako aj zo strany Okresného riaditeľstva PZ v B. (...) v konaní sp. zn. ČVS: ORP 606/1-OVK-

B5-2004 bolo nedovoleným zasahovaním do základných práv osôb a priamym porušením základného práva garantovaného v čl. 12 ods. 1 Ústavy SR , podľa ktorého ľudia sú slobodní a rovni v dôstojnosti i v právach a základného práva garantovaného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. (...)

Vo výpovediach v napadnutom trestnom konaní sme poukázali na skutočnosť, že zo strany Ministerstva zahraničných vecí vydaním pokynu č. 6 vedúcim zastupiteľského úradu vo V. dňa 14. 8. 2001 č. 3302/2001 (...) došlo k porušeniu nášho základného práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie (čl. 8 ods. 1 Dohovoru (...), práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života (čl. 19 ods. 2 Ústavy SR) a práva na nedotknuteľnosť obydlia (čl. 21 ods. 1 Ústavy). (...)

Sme toho názoru (...) že obydlie, ktoré malo byť vypratané nebolo nami neoprávnene užívané, nepatrilo do správy rezortu Ministerstva zahraničných vecí ale do správy rezortu Ministerstva hospodárstva, sťažovateľ v I. rade nebol zamestnancom MZV SR ale MH SR, vedúci zastupiteľského úradu nemal voči sťažovateľovi žiadnu riadiacu právomoc, vedúci služobného úradu MH SR (...) písomne oznámil vedúcemu ZÚ SR, že služobný byt MH SR ... vo V. uvoľníme dňa 24. 8. 2001 a žiadal neoprávnený zásah do nášho práva na nedotknuteľnosť obydlia odstrániť, čo MZV SR nerešpektovalo a pod hrozbou bezprostredného násillia sme boli prinútení vystáť sa z predmetného bytu ešte pred uvedeným termínom došlo zo strany MZV SR k porušeniu nášho základné práva na rešpektovanie obydlia (čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov 3, 5, 8 publikovaný pod č. 209/1992 Zb. z.), práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života (čl. 19 ods. 2 Ústavy) a práva na nedotknuteľnosť obydlia (čl. 21 ods. 1 Ústavy).

Pokyn vedúceho ZÚ SR vo V. č 6/2001 vedený pod č. 3302/2001 zo dňa 14. 8. 2001 o úradnom vypratani neoprávnene užívaného bytu (...) neobsahuje žiadne zdôvodnenie, v čom spočíva naša neoprávnenosť v užívaní predmetného bytu ZÚ SR a na základe akého právneho predpisu je odvodené oprávnenie vedúceho ZÚ SR vydať predmetný pokyn. Takéto rozhodnutie nespĺňa náležitosti právneho úkonu pre jeho neurčitost' a nepreskúmateľnosť. Konanie zo strany zamestnanca MZV SR voči nám sťažovateľom bolo konaním bez právneho základu. (...),,

Sťažovatelia sú toho názoru, že: „konaním porušovateľov k porušeniu našich vyššie uvedených Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd došlo.“

Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd vydal vo veci nasledovný nález:

„I.

Okresná prokuratúra B. v konaní vo veci vybavenia podnetu Dr. Ing. V. M. na začatie trestného stíhania voči Ing. L. B. pre podozrenie z naplnenia skutkovej podstaty trestných činov:

- a) zneužitia právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1, ods. 2, písm. c),
- b) hrubého nátlaku podľa § 235b ods. 2,
- c) porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 3,
- d) ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1,
- e) ohovárania podľa § 206a
- f) poškodzovania cudzích práv podľa § 209 ods. 1 Tr. zák,

vedenom pod sp. zn. Pn 2278/04 p o r u š i l a základné právo Dr. V. M., JUDr. D. M. a M. M., na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

II.

Okresná prokuratúra B. v konaní vo veci vybavenia podnetu Dr. V. M. na začatie trestného stíhania voči Ing. L. B. pre podozrenie z naplnenia skutkovej podstaty trestných činov:

- g) zneužitia právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1, ods. 2, písm. c),
- h) hrubého nátlaku podľa § 235b ods. 2,
- i) porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 3,
- j) ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1,
- k) ohovárania podľa § 206a
- l) poškodzovania cudzích práv podľa § 209 ods. 1 Tr. zák,

vedenom pod sp. zn. Pn 2278/04 porušila základné právo Dr. V. M., že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1 ústavy SR)

III.

Okresná prokuratúra Bratislava V. v konaní vo veci trestného stíhania pre trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 voči neznámemu páchatel'ovi sp. zn. 1 Pv 1061/04 porušila základné právo Dr. V. M., JUDr. D. M. a M. M. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

IV.

Okresné riaditeľ'stvo PZ B. - Úrad justičnej a kriminálnej polície, odbor všeobecnej kriminality v konaní vo veci trestného stíhania pre trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 voči neznámemu páchatel'ovi sp. zn. ČVS: ORP 606/1-OVK-B5-2004 porušilo základné právo Dr. V. M., JUDr. D. M. a M. M., garantované v čl. 12 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach.

V.

Okresné riaditeľ'stvo PZ B. - Úrad justičnej a kriminálnej polície, odbor všeobecnej kriminality v konaní vo veci trestného stíhania pre trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 voči neznámemu páchatel'ovi sp. zn. ČVS: ORP 606/1-OVK-B5-2004 porušilo základné právo Dr. V. M., JUDr. D. M. a M. M. na súdnu a inú právnu ochranu a to vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

VI.

Okresná prokuratúra B. v konaní vo veci trestného stíhania pre trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 voči neznámemu páchatel'ovi sp. zn. 1 Pv 1061/04 porušila základné právo Dr. V. M., JUDr. D. M. a M. M., aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov 3, 5, 8 publikovaný pod č. 209/1992 Zb. z.)

VII.

Ministerstvo zahraničných vecí SR pokynom vedúceho zastupiteľského úradu SR vo V.

č. 5/2001 č. zo dňa 13. 8. 2001 a č. 6/2001 zo dňa 14. 8. 2001 č. 3302/2001 vo veci úradného vypratania bytu ZÚ V., V. a následného postupu členov komisie dňa 15. 8. 2001 p o r u š i l o právo Ing. V. M., JUDr. D. M. a M. M. na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie garantované čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov 3, 5, 8 publikovaný pod č. 209/1992 Zb. z.).

VIII.

Ministerstvo zahraničných vecí SR pokynom vedúceho zastupiteľského úradu SR vo V. č. 5/2001 č. zo dňa 13. 8. 2001 a č. 6/2001 zo dňa 14. 8. 2001 č. 3302/2001 vo veci úradného vypratania bytu ZÚ V., (...) a následného postupu členov komisie dňa 15. 8. 2001 p o r u š i l o právo Ing. V. M., JUDr. D. M. a M. M. právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života garantované čl. 19 ods. 2 Ústavy SR

IX.

Ministerstvo zahraničných vecí SR pokynom vedúceho zastupiteľského úradu SR vo V. č. 5/2001 č. zo dňa 13. 8. 2001 a č. 6/2001 zo dňa 14. 8. 2001 č. 3302/2001 vo veci úradného vypratania bytu ZU V. (...) a následného postupu členov komisie dňa 15. 8. 2001 porušilo právo na nedotknuteľnosť obydlia garantované čl. 21 ods. 1 Ústavy SR.

X.

A.

V nadväznosti na ust. § 56 ods. 3 písm. a) Z. č. 38/1993 Z. z. v znení zmien a doplnkov navrhujeme, aby Ústavný súd rozhodol, že:

Okresná prokuratúra B. v konaní vo veci vybavenia podnetu Dr. V. M. na začatie trestného stíhania voči Ing. L. B. pre podozrenie z naplnenia skutkovej podstaty trestných činov:

m) zneužitia právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1, ods. 2, písm. c),

n) hrubého nátlaku podľa § 235b ods. 2,

o) porušovania domovej slobody podľa § 238 ods.3,

p) ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1,

q) ohovárania podľa § 206 a

r) poškodzovania cudzích práv podľa § 209 ods. 1 Tr. zák,

vedenom pod sp. zn. Pn 2278/04 vo veci konala a oboznámila podávateľa podnetu ako jeho podnet v súlade so Zákonom o prokuratúre a príslušnými ustanoveniami Tr., Por. vybavila.

B.

V nadväznosti na ust. § 56 ods. 3 písm. b) Z. č. 38/1993 Z. z. v znení zmien a doplnkov navrhujeme, aby Ústavný súd rozhodol, že:

Uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ B. - Úrad justičnej a kriminálnej polície, odbor všeobecnej kriminality sp. zn. CVS: ORP 606/1-OVK-B5 - 2006 zo dňa 8. 8. 2006, ktorým rozhodol, že trestné stíhanie, ktoré bolo začaté za trestný čin porušovanie domovej slobody podľa § -u 238 ods. 1, ods.3 Tr. zák preto, že dňa 15. 8. 2001 viacčlenná skupina zamestnancov na výslovný príkaz veľvyslanca SR vo V. Ing. L. B. zo ZÚ SR v Rakúskej republike, V. bez súhlasu nájomníka bytu a bez právneho dôvodu pod hrozbou bezprostredného násilia vnikla do bytu č. 401, z ktorého deložovali RSDR. Ing. V. M., trvalé bytom B., zrušuje a vracia vec Okresnému riaditeľstvu PZ B. - Úrad justičnej a kriminálnej polície, odbor všeobecnej kriminality sp. zn. ČVS: ORP 606/1-OVK-B5-2006 na ďalšie konanie .

C.

V nadväznosti na ust. § 56 ods. 3 písm. b) Z. č. 38/1993 Z. z. v znení zmien a doplnkov navrhujeme, aby Ústavný súd rozhodol, že:

Uznesenie Prokurátora Okresnej prokuratúry B.. v čl. 1 Pv 1061/04-70 vo veci trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005, ktorým rozhodol, že podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť poškodených RSDr. Ing. V. M. a JUDr. D. M., ktorú podali dňa 18. 8. 2006 proti uzneseniu vyšetrovateľa ÚJKP Okresného riaditeľstva PZ SR OVK sp. zn. ORP-606/1 z r u š u j e a vracia vec Okresnej prokuratúre B. na ďalšie konanie.

D.

Podľa § 5 ods. 4 a ods. 5 Z. č. 38/1993 Z. z. v znení zmien a doplnkov navrhujeme, aby Ústavný súd rozhodol, že:

Priznáva sťažovateľovi Dr. Ing. V. M. finančné zadosťučinenie vo výške 50.000, -Sk, JUDr. D. M. a M. M. finančné zadosťučinenie vo výške každému po 25.000,-Sk.

E.

V nadväznosti na príslušné zákonné ustanovenia navrhujeme, aby v prípade prijatia tohto podnetu a rozhodnutia vo veci Ústavný súd zaviazal porušovateľov uvedených v záhlaví sťažnosti spoločne a nerozdielne náhradou trov konania a právneho zastúpenia vo výške

vyčíslenej právnu zástupkyňou sťažovateľov v I. a II. rade a sťažovateľkou v III. rade priznanej Ústavným súdom na účet právnej zástupkyne sťažovateľov.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 21 ods. 1 ústavy obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 (právo na spravodlivé súdne konanie) ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa čl. 8 (právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života) ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie označených práv sťažovateľov menovanými štátnymi orgánmi v konaniach týkajúcich sa trestného oznámenia sťažovateľa v 1. rade súvisiaceho s úradným vypratáním bytu, z ktorého boli sťažovatelia podľa ich tvrdenia „*násilne prinútení vystáhnout sa*“.

1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľov v 1. rade postupom okresného riaditeľstva

Na základe podnetu sťažovateľa v 1. rade podaného 31. decembra 2003 Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) postúpeného na ďalšie konanie príslušnému policajnému orgánu začal vyšetrovať 1. júla 2004 podľa § 16 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) trestné stíhanie vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu porušovania domovej slobody. Konanie v tejto veci bolo policajným orgánom ukončené uznesením č. k. ČVS: ORP-606/01-OVK-B5-2004 z 8. augusta 2006 o zastavení trestného stíhania *„vzhľadom k tomu, že je nepochybné, že skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci...“*.

Proti tomuto uzneseniu podali sťažovatelia 18. augusta 2006 sťažnosť, doplnenú podaním zo 6. septembra 2006, ktorou namietali najmä to, že *„Bez náležitého vyšetrenia kauzy bolo vo veci rozhodnuté tak, že sa nejedná o trestný čin“* a že *„vo veci podozrenia zo spáchania primárneho trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa a ostatných skutkov uvedených v podnete z 31. decembra 2003 sa šetrenie vôbec nezačalo.“*

Dozor nad zachovaním zákonnosti v prípravnom konaní vykonáva prokurátor [§ 230 a nasl. Trestného poriadku a § 17 ods. 2 písm. a) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“)], ktorý je oprávnený zrušovať nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia policajta, ktoré môže nahrádzať vlastnými rozhodnutiami [§ 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku]. Sťažovatelia v danom prípade podali proti uvedenému rozhodnutiu okresného riaditeľstva riadne a včas opravný prostriedok (sťažnosť), o ktorom rozhodoval nadriadený orgán, teda okresná prokuratúra. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať uznesenie okresného riaditeľstva, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmala okresná prokuratúra, ktorá rozhodla o sťažnosti sťažovateľov

proti uvedenému uzneseniu. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti (teda vo vzťahu k okresnému riaditeľstvu) odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľov postupom okresnej prokuratúry

2.1 O sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa okresného riaditeľstva z 8. augusta 2006 okresná prokuratúra uznesením č. k. 1 Pv 1061/04-70 z 26. septembra 2006 rozhodla tak, že sťažnosť sťažovateľov podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla „pretože nie je dôvodná“.

V odôvodnení svojho rozhodnutia okresná prokuratúra uviedla: *«Preskúmaním uznesenia ako aj vyšetrovacieho spisu v zmysle § 192 ods. 1, písm. a), písm. b) Trestného poriadku som zistil, že postup vyšetrovateľa PZ podľa § 215 ods. 1 písm. b), ods. 4 Trestného poriadku bol opodstatnený a zákonný, pričom s dôvodmi a obsahom uznesenia vyšetrovateľa sa je možné stotožniť.*

Zo spisového materiálu vyplýva, že Ing. Bystrický, ako veľvyslanec Slovenskej republiky v Rakúskej republike vydal dňa 14. 8. 2001 „pokyn č. 6/2001“ s tým, že dňa 15. 8. 2001 prebehne vypratanie bytu ... ktorý v tom čase obýval RSDr. V. M. avšak s tým, že poškodenému bude ako náhrada poskytnutý kuriérny byt, od ktorého mu proti podpisu vydá kľúče hospodárka zastupiteľského úradu. K uvedenému malo dôjsť na základe oznámenia Ministerstva hospodárstva SR zo dňa 30. 7. 2001, kde ministrom hospodárstva vymenovaný vedúci OBEO V. Ing. M. Z. s prepožičanou diplomatickou hodnosťou radca mal počnúc dňom 1. 8. 2001 (s prebratím agendy do 5. 8. 2001) vystriedať v uvedenej funkcii RSDr. M., ktorému končilo vyslanie na ZÚ v Rakúskej republike.

Taktiež nemožno opomenúť skutočnosť, že na základe rokovania, ktoré sa na OBEO V. malo uskutočniť dňa 9. 8. 2001, mal RSDr. M. z vlastnej vôle „uvolniť služobný byt, a to najneskôr dňa 24. 8. 2001, čo ani samotný RSDr. M. nijako nespochybnil (a to ani s ohľadom na vlastnú práceneschopnosť a ním udávaný koniec vyslania až na deň 30. 9. 2001). Taktiež na základe oficiálnych informácií MH SR o vymenovaní Ing. Z. a ukončení vyslania RSDr. M. už dňa 5. 8. 2001 prebehla notifikácia o zrušení diplomatickej

akreditácie RSDr. M. V súvislosti s tým je v danom prípade tiež potrebné poukázať aj na materiálnu stránku poškodenými tvrdených trestných činov, najmä však v kontexte množstva produkovaných protichodných a v tom čase zmätočných informácií zo strany Ministerstva hospodárstva SR a Ministerstva zahraničných vecí SR o zaradení a pracovnom pomere RSDr. M. a Ing. Z. na OBEO ZUJ V., čo taktiež naznačuje vymenovanie vedúceho OBEO V. Ing. Z. ministrom hospodárstva SR ku dňu 1. 8. 2001, pričom však už 20. 7. 2001 bol RSDr. Ing. M. práceneschopný a jeho zamestnávateľovi MH SR mal byť tento fakt známy (mal mu to riadne oznámiť, ako vypovedala JUDr. M.), ako to neskôr uvádzal napr. aj v oznámení zo dňa 13. 8. 2001. Až následne o platnosti či neplatnosti skončenia pracovného pomeru RSDr. Ing. M. u zamestnávateľa MH SR (nie však o samotnom vyslaní na ZÚ V.) rozhodol Krajský súd Bratislava rozsudkom pod č. k. 2 Co 78/03-167 zo dňa 9. 12. 2003, nie je teda možné pričítať vedomosť o neskončení pracovného pomeru RSDr. M. s MH SR (a vyslanie na OBEO V.) Ing. B. ku dňu skutku, najmä však s ohľadom na sumu oficiálne prezentovaných informácií, s ktorými v tom čase disponoval a tak vyvodzovať naplnenie subjektívnej stránky predmetných trestných činov.

Je však potrebné podotknúť, že samotné riešenie pracovnoprávneho sporu RSDr. M. a Ministerstva hospodárstva SR nie je a nemôže byť v tomto ohľade predmetom a základom trestného konania.

Taktiež sa výsluchom dostupných svedkov, ako aj samotných poškodených nepreukázalo, že pri danom pokyne č. 6/2001 došlo k použitiu priameho násillia, resp. hrozby bezprostredného násillia (verbálne či neverbálne) zo strany Ing. L. B., alebo niektorého z členov deložačnej komisie, ako aj k neoprávnenému vniknutiu a zotrvaníu v byte, ktorý užíval RSDr. M., ako to svojou výpoveďou potvrdili svedkovia L. B., J. Š. a nevyvrátili sv. poškodení JUDr. M., RSDr. M. a Mag. M. M.

Z výpovede Mag. M. M. je tiež zrejmé, že rodina Matuškových začala uvedený byt sťahovať už skôr ako pred dátumom 15. 8. 2001 a to do vopred prenajatých priestorov.

Z vyjadrenia riaditeľa legislatívno-organizačného odboru Ministerstva zahraničných vecí SR JUDr. P. H. zo dňa 4. 4. 2006 jednoznačne vyplýva, že byt pridelený pošk. RSDr. Ing. V. M. bol v správe Ministerstva zahraničných vecí SR a to na základe smernice MZV č. 5/2001 s tým, že užívatelia používajú byt na základe Protokolu o zmene užívateľa bytu. Taktiež z daného vyjadrenia vyplýva, že vedúci zastupiteľského úradu, t. j. veľvyslanec SR je

zodpovedný za stav zvereného a spravovaného majetku ZÚ SR. Vo vyjadrení sa taktiež konštatuje, že byt bol pridelený poškodenému na dobu vyslania a tento mal následne uvoľniť novému užívateľovi, pričom samotný byt nebol vypratáný ale podľa protokolu poškodeným riadne odovzdaný dňa 16. 8. 2001.

Medzi konaním Ing. L. B. a sťažovateľkou JUDr. M. tvrdených následkoch trestných činov nemožno na základe dôkazov zdokumentovaných vo vyšetrovacom spise nájsť príčinnú súvislosť, čo je nevyhnutnou podmienkou na naplnenie obligatórneho znaku objektívnej stránky skutkovej podstaty daných trestných činov, rovnako tak v danom prípade jednoznačne absentuje úmyselná stránka trestných činov.

Nad rámec preskúmania sťažnosti poškodených je tiež potrebné uviesť, že hoci skutok sa stal už dňa 15. 8. 2001, na Generálnej prokuratúre SR bolo trestné oznámenie podané až dňa 31. 12. 2003, t. j. viac ako dva roky od spáchania skutku, čo malo taktiež vplyv na priebeh trestného konania. Je tiež potrebné podotknúť, že tunajšej prokuratúre bolo uvedené trestné oznámenie doručené až dňa 6. 5. 2004. Taktiež nad rámec preskúmania sťažnosti JUDr. M. poukazujem na tú skutočnosť, že v ustanovení § 208 odsek 1 Tr. poriadku je upravená povinnosť policajta po skončení vyšetrovania umožniť oprávneným osobám preštudovať spisy a podať návrhy na doplnenie vyšetrovania v prípade, že policajt bude podávať návrh na podanie obžaloby alebo iné rozhodnutie (napr. podľa § 214, § 215 Tr. poriadku), nie však ako v tomto prípade vo veci, kde nebolo vznesené obvinenie, a v ktorej rozhoduje vyšetrovateľ podľa §215 ods. 4 Tr. poriadku.

Z dôkazov zadovážených v spisovom materiál vyplýva, že konanie Ing. L. B. nenapĺňa zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 po subjektívnej ako aj objektívnej stránke, toto konanie taktiež nevykazuje ani znaky skutkovej podstaty iného trestného činu. (...))».

2.2 Keďže s rozhodnutím okresnej prokuratúry nebol sťažovateľ v 1. rade spokojný, podaním z 26. septembra 2006 adresovanému generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky požiadal „o stanovisko, prečo nie je šetrené vo veci zneužitia právomoci verejného činiteľa a zjednanie nápravy“.

Generálna prokuratúra listom č. IV/1 GPt 450/06-10 z 28. septembra 2006 sťažovateľovi v 1. rade potvrdila doručenie jeho podania a po oboznámení sa s jeho obsahom ho postúpila na vybavenie Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“).

Prokurátor krajskej prokuratúry listom č. k. 2 KPt 445/06-37 z 13. októbra 2006 sťažovateľovi oznámil, že *„Keďže som nezistil pochybenia v potupe prokuratúra, ale ani vyšetrovateľa, Váš podnet ako nedôvodný odkladám, a vo veci žiadne opatrenia nekonám“*. Svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne: *„Dňa 29. 09. 2006 mi bol z Generálnej prokuratúry SR doručený Váš podnet zo dňa 20. 09. 2006, ktorým žiadate preskúmať zákonnosť rozhodnutia prokurátora Okresnej prokuratúry B. sp. zn. 1 Pv 1061/04 zo dňa 26. 09. 2006, ktorým zamietol sťažnosť Vašu a JUDr. D. M. podanú proti uzneseniu vyšetrovateľa ÚJ a KP Okresného riaditeľstva PZ SR B. sp. zn. ORP-606/2004 zo dňa 08. 08. 2006. S rozhodnutím vyšetrovateľa sa taktiež nestotožňujete.*

Z dôvodu Vášho podnetu som si vyžiadal vyšetrovací spis sp. zn. ORP-606/2004 a spisový materiál sp. zn. 1 Pv 1061/04.

Z uvedených spisov som zistil, že vyšetrovateľ polície uznesením sp. zn. ORP-606/2004 zo dňa 08. 08. 2006 podľa § 215 ods. 1 písm. b), ods. 4 Tr. por. zastavil trestné stíhanie vo veci trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, 3 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 na tom skutkovom základe, že dňa 15. 08. 2001 viacčlenná skupina zamestnancov na výslovný príkaz veľvyslanca SR vo V. Ing. L. B. zo ZÚ SR v rakúskej republike na ZÚ SR v Rakúskej republike, V. (...) bez súhlasu nájomníka bytu a bez právneho dôvodu pod hrozbou bezprostredného násilia vnikla do bytu, z ktorého deložovali RSDr. Ing. V. M., trvale bytom B., lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Vaša sťažnosť, ako aj sťažnosť JUDr. D. M. bola uznesením prokurátora sp. zn. 1 Pv 1061/04 zo dňa 26. 09. 2006 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietnutá.

Vo svojom podnete tvrdíte, že rozhodnutie prokurátora je účelové, a máte pochybnosti o objektívnosti konania.

Treba úvodom poznamenať, že riešenie pracovnoprávneho sporu medzi Vami a Ministerstvom hospodárstva SR nemožno v tomto prípade spájať s podstatou Vášho trestného oznámenia.

Zo spisového materiálu vôbec nevyplýva, že by došlo zo strany Ing. B. alebo zo strany niektorých členov tzv. deložačnej komisie k neoprávnenému vniknutiu a zotrvaníu v byte, ktorý ste užívali. Táto skutočnosť je zrejmá z výpovede Ing. B., J. Š. Nakoniec ste to vo svojej výpovedi neuviedli ani Vy, resp. JUDr. M., alebo M. Najmä z výpovede Ing. M. vyplýva, že sa Vaša rodina začala dobrovoľne sťahovať už pred dátumom 15. 08. 2006 do priestorov, ktoré boli vopred prenajaté. Za vyhrážku, resp. podľa Vás násilie ohľadom vypratania bytu ste považovali skutočnosť, že máte vyprázdniť byt. Byt bolo potrebné uvoľniť pre nového užívateľa, ktorý tam bol vyslaný ústredným orgánom Slovenskej republiky. O tomto ste taktiež vedeli. Nebolo preukázané, že by bolo voči Vám, resp. voči Vášmu obydlíu použité protiprávne konanie. Samotný fakt, že ste boli práceneschopný, nezakladá spoločenskú nebezpečnosť konania zúčastnených vo veci uvoľňovania bytu. Zrejme ste to ani Vy a Vaši príbuzní nepociťovali ako ujmu na svojich právach, keďže ste trestné oznámenie podali až 31. 12. 2003, po vyše 2 rokoch od vami označeného skutku. Možno konštatovať, že boli v priebehu vyšetrovania zabezpečené všetky dostupné dôkazy pre objektívne rozhodnutie vo veci. I keď treba jednoznačne konštatovať, že polícia konala vo veci s prietahmi. Prietahy rozhodne nezapríčinil prokurátor Okresnej prokuratúry B. Nezistil som v konaní známky neobjektivity, alebo zámer Vás ukrátiť na Vašich právach. Prokurátor rozhodol podľa zákona na základe dôkazov, ktoré vyhodnotil. Rovnako aj vyšetrovateľ rozhodoval iba na základe dôkazov, ktoré sú zadokumentované v spise.

Samotný fakt, že obe rozhodnutia nie sú také aké by ste si predstavovali ešte nezakladá skutočnosť tvrdiť, že vyšetrovanie a v konečnom dôsledku aj rozhodovanie je neobjektívne. Neuviedli ste, okrem Vášho nesúhlasu s oboma rozhodnutiami, jediný dôkaz o neobjektivite. Treba poznamenať, že rozhodnutie prokurátora je vyčerpávajúce a podrobne odôvodnené. S obsahom uznesenia a jeho dôvodmi sa plne stotožňujem a poukazujem na ne aj z pohľadu skúmania Vášho podnetu. (...)

2.3 Ústavný súd poznamenáva, že ešte pred tým, než sa začne zaoberať samotnou materiálnou stránkou veci, je vždy povinný preskúmať procesné náležitosti sťažnosti.

To znamená, že iba v prípade, ak sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne náležitosti a zároveň neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, sa ňou môže ústavný súd zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky. Jedným z pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, resp. podľa § 49 zákona o ústavnom súde ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd je jej subsidiarita.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 126/07).

To znamená, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno ústavnému súdu podať spravidla iba vtedy, ak sťažovateľ ešte pred jej podaním vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práva poskytuje. V opačnom prípade je sťažnosť neprípustná.

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, IV. ÚS 126/07).

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa ustanovenia § 32 ods. 1 zákona o prokuratúre podnet možno podať na ktorejkoľvek prokuratúre (...)

Podľa ustanovenia § 33 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor je povinný vybaviť podnet do dvoch mesiacov od jeho podania. V odôvodnených prípadoch rozhodne o predĺžení tejto lehoty bezprostredne nadriadený prokurátor.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné pre posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Prokurátor posudzuje podnet podľa obsahu, pričom prihliada na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrovania vyšli najavo (§ 35 ods. 2 zákona o prokuratúre).

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona o prokuratúre je nadriadený prokurátor oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre). Podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Z dosiaľ uvedeného teda vyplýva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Ústavný súd aj v predchádzajúcich konaniach vyslovil právny názor, že vynechanie tohto prostriedku nápravy v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu (m. m. I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05, IV. ÚS 126/07).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd zotrváva v súlade so svojou doterajšou judikatúrou na tom, že každý sťažovateľ je pred podaním sťažnosti ústavnému súdu povinný vyčerpať všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov (napr. III. ÚS 152/03).

Podľa právneho názoru ústavného súdu podnet v zmysle § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre a opakovaný podnet podľa § 34 zákona o prokuratúre poskytujú sťažovateľom účinnú ochranu ich práv a právom chránených záujmov (m. m.

IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 53/05, I. ÚS 186/05, II. ÚS 94/06, I. ÚS 112/06). Podnet (opakovaný podnet) zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi.

Z uvedeného vyplýva, že zákon o prokuratúre poskytoval a stále poskytuje sťažovateľom prostriedok nápravy – podnet a tiež opakovaný podnet (podľa § 31 až § 36 zákona o prokuratúre), ktorým sa mohli, resp. môžu domáhať preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia okresnej prokuratúry v predmetnej veci. Uvedený právny prostriedok umožňoval sťažovateľom dosiahnuť účinnú nápravu vzhľadom na právomoc krajského prokurátora (prípadne následne generálneho prokurátora) záväzným pokynom nariadiť prijatie efektívnych opatrení v predmetnej veci aj napriek doterajšiemu postupu okresnej prokuratúry, ak by na základe podnetu sťažovateľov dospel k záveru, že označené rozhodnutie okresnej prokuratúry, príp. postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, bol v rozpore so zákonom.

Použitie týchto právnych prostriedkov je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom (napr. I. ÚS 256/05).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v 1. rade síce podal podnet podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia okresnej prokuratúry pri vybavovaní svojej sťažnosti proti uzneseniu okresného riaditeľstva, no nebol s jeho vybavením krajskou prokuratúrou spokojný. Z obsahu sťažnosti a ani k nej pripojených písomností však nevyplýva, že by sťažovatelia využili v plnom rozsahu všetky prostriedky nápravy poskytnuté im zákonom o prokuratúre, resp. zákonom o trestnom konaní súdom, v danom prípade podaním podnetu adresovaným generálnej prokuratúre smerujúcim proti vybaveniu ich podnetu nižšími organizačnými zložkami prokuratúry.

Ústavný súd pri posudzovaní prípustnosti sťažnosti, teda pri skúmaní, či v konkrétnom prípade boli vyčerpané všetky opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne

poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, sa musí vysporiadať s tým, či príslušný opravný prostriedok môže podať sám sťažovateľ a či s podaním takehoto opravného prostriedku sú bezprostredne spojené určité konkrétne právne dôsledky, ktoré sa môžu pozitívne prejavíť v právnej sfére sťažovateľa. V prípade podnetu podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre je možné na obe nastolené otázky odpovedať kladne.

Sťažovatelia neodôvodnili nevyužitie všetkých právnych prostriedkov, ktoré im zákon na ochranu práv poskytuje. Sťažovatelia nie sú oprávnení vyberať si orgán verejnej moci, ktorý im má poskytnúť ochranu označených porušení základných práv. Ústavný súd preto konštatuje, že sťažovatelia, ak sa domnievali, že okresná prokuratúra porušila ich základné práva, nevyužili (hoci mohli, mali a dosiaľ môžu využiť) všetky právne prostriedky, ktoré im zákon účinne poskytuje na ich ochranu proti rozhodnutiu nimi označeného orgánu činného v trestnom konaní. Až po ich vyčerpaní by prípadne mohla vzniknúť, ak by boli splnené aj ostatné ústavné a zákonné predpoklady, právomoc ústavného súdu (princíp subsidiarity).

Sťažovatelia ďalší opakovaný podnet v zmysle § 31 až 36 zákona o prokuratúre nevyužili, ale obrátili sa priamo na ústavný súd, v dôsledku čoho bola ich sťažnosť pri predbežnom prerokovaní ako podaná predčasne podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietnutá pre neprípustnosť (§ 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Je potrebné poznamenať, že citované ustanovenia § 31 a § 36 zákona o prokuratúre sa týkajú všetkých konaní a postupov v ňom vymenovaných orgánov verejnej moci, ktoré sú pri výkone svojich právomocí povinné priamo aplikovať ústavu ako prameň práva vrátane úpravy základných práv a slobôd, ktorá je jej obsahom (čl. 152 ods. 4 ústavy).

2.4 Nad rámce uvedeného ústavný súd poznamenáva, že nikto nemá právny nárok, a tým ani ústavnoprávny nárok na to, aby jeho podaniu (v prípade sťažovateľov trestnému oznámeniu a následne sťažnosti adresovanej okresnej prokuratúre a opakovanému podnetu vybavovanému krajskou prokuratúrou) bolo vyhovené. Ak dôkazy, ktoré boli vykonané v predchádzajúcom konaní, nedávajú dostatočný podklad pre začatie trestného stíhania, pokračovanie v trestnom stíhaní alebo vznesení obvinenia nie je eventuálne ani generálny

prokurátor povinný využiť prostriedky, ktoré má podľa zákona k dispozícii (v danom prípade záväzný pokyn adresovaný nižším zložkám prokuratúry, či vlastné uznesenie o opätovnom začatí trestného stíhania), k tomu, aby rozhodol o (opätovnom) začatí trestného stíhania v predmetnej veci. Sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu a v nadväznosti na to ako osoba, ktorá podala podnet a opakovaný podnet vyšším stupňom orgánov prokuratúry, má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa s jeho podaniami orgány prokuratúry riadne zaoberali. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstave (mutatis mutandis II. ÚS 88/99, IV. ÚS 114/07).

2.5 V súvislosti k sťažovateľmi namietanému porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru okresnou prokuratúrou v konaniach vedených pod sp. zn. Pn 2278/04 a pod sp. zn. 1 Pv 1061/04 ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/000, III, ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. US 109/03), podľa ktorej sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresnou prokuratúrou) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pri tom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (pozri napr. I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/05).

Sťažovatelia v sťažnosti, ktorá bola ústavnému súdu doručená 29. novembra 2006, namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom okresnej prokuratúry v už uvedených konaniach. Z obsahu sťažnosti jednoznačne vyplýva, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu tvrdené porušovanie označeného základného práva sťažovateľov na okresnej prokuratúre už netrvalo. Z obsahu sťažovateľmi predložených písomností vyplýva, že konanie, v ktorom

malo dochádzať k zbytočným priet'ahom, bolo už skončené najneskôr 29. septembra 2006, keď bolo uznesenie okresnej prokuratúry z 26. septembra 2006 doručené s'ťažovateľom.

3. K namietanému porušeniu označených základných práv v s'ťažnosti uvedenými rozhodnutiami (pokynmi) Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky (vedúceho zastupiteľského úradu Slovenskej republiky vo V.)

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde s'ťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa s'ťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu jednou zo zákonných podmienok na prijatie s'ťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 75/04).

Zo s'ťažnosti a k nej pripojených písomnosti jednoznačne vyplýva, že s'ťažnosťou napadnuté pokyny boli vydané, resp. ich realizácia bola vykonaná v roku 2001. Keďže s'ťažnosť na protiústavnosť postupu ministerstva bola doručená ústavnému súde 29. novembra 2006, ústavný súd s'ťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

4. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní s'ťažnosti s'ťažovateľov rozhodol o odmietnutí s'ťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí s'ťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ostatnými návrhmi s'ťažovateľov.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2007